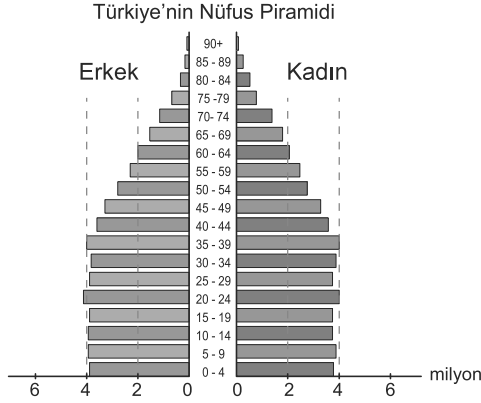

• NÜFUS PİRAMİTLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Nüfus Piramidi: Bir ülke ya da bölgenin nüfusunun yaş gruplarına dağılımı ve cinsiyete göre dağılımını gösteren grafiklere denir.

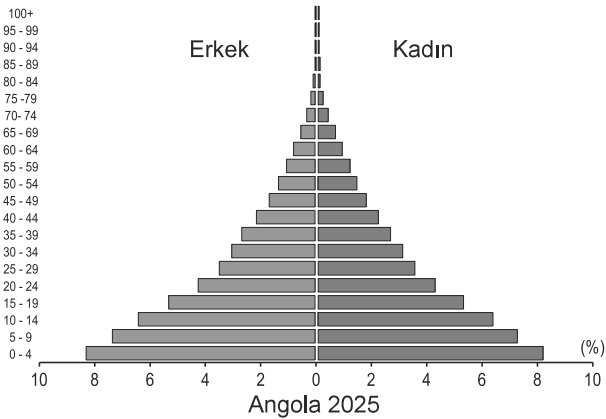

Nüfus Piramidinden Neler Öğrenilir?

- Nüfusun yaş gruplarına dağılışı miktarı ve oranı
- Nüfusun cinsiyet dağılışı miktarı ve oranı
- Çalışma çağındaki nüfusun miktarı ve oranı
- Genç-yaşlı bağımlı nüfus miktarı ve oranı
- Toplam nüfus miktarı

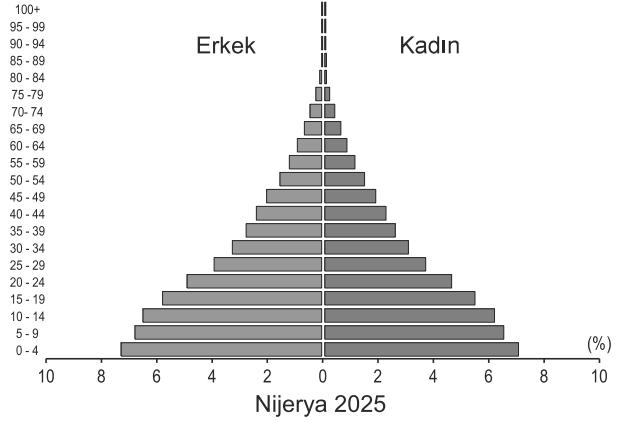
• Nüfus Piramitleri

1. Kenarları İçe Çökük Piramit

- Yüksek doğum ve ölüm oranlarına sahiptir.
- Ortalama yaşam süresi kısadır.
- Yaşlı nüfus azdır.
- Nüfus artış hızı çok yüksek değildir.

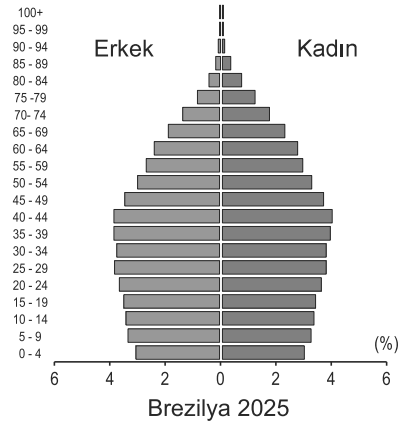
2. Düzgün Üçgen Piramit

- Yüksek doğum oranları vardır.
- 0-5 yaş arası ölümler azalmıştır.
- Ortalama yaşam kısmen uzamaya başlar.
- Yaşlı nüfus azdır.
- Nüfus artış hızı çok yüksektir.
- Bu tip piramitler, sanayi ve hizmet sektörlerinin geliştiği, ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerde görülür.

3. Asimetrik Piramit

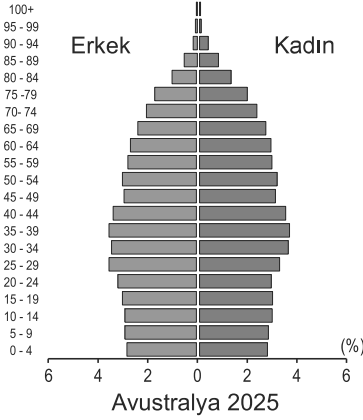
- Doğum oranlarında ciddi düşüşler vardır.
- Ölüm oranları düşmeye başlamıştır.
- Ortalama yaşam süresi uzamaya başlamıştır.
- Yaşlı nüfus oluşmaya başlamıştır.

- Nüfusun büyük bir bölümünü orta yaş grubu oluşturmaktadır.
- Bu tip piramitler, nüfusun dengeli bir yapıya geçtiğini ve ülkenin gelişmişlik sürecinde ilerlediğini gösterir.
- Brezilya, Güney Kore gibi ülkelerde görülür.

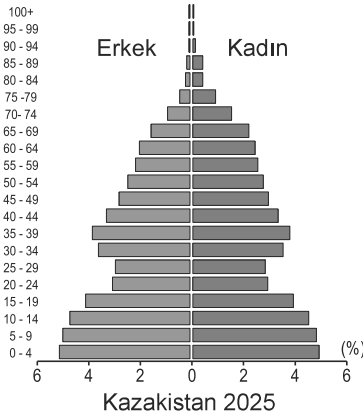

4. Arı Kovanı Piramit

- Düşük doğum oranları vardır.
- Düşük ölüm oranları vardır.
- Ortalama yaşam süresi uzundur.
- Yaşlı nüfus fazladır.
- Nüfus artış hızı düşüktür.
- Bu tip piramitler, sanayi ve hizmet sektörlerinin geliştiği, ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerde görülür.

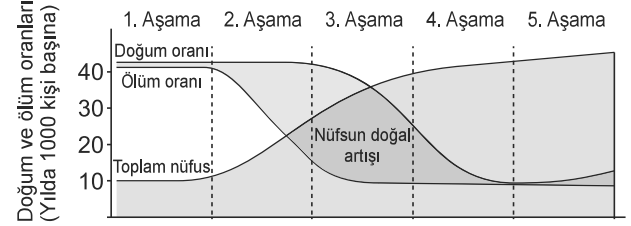
5. Çan Şeklindeki Piramit

- Doğum oranları artmaya başlamıştır.
- Düşük ölüm oranları vardır.
- Ortalama yaşam süresi uzundur.
- Yaşlı nüfus fazladır.
- Nüfus artış hızı düşüktür.
- Genç nüfusunun toplam nüfus içindeki payı artmaktadır.
- Geçiş sürecindeki ülkelere görülür; doğum ve ölüm oranları dengelenmeye başlamıştır.

Demografik Dönüşüm Modeli

- Ülkelerin doğum ve ölüm oranlarının yüksek olduğu aşamadan, bu oranların düşük olarak gözlemlendiği aşamaya geçişini ifade etmektedir.
- Ülkelerin gelişme ve kalkınma sürecine bağlı olarak ortaya çıkan bu durum, nüfus piramitlerinin şeklinin değişmesine neden olmaktadır.

1. Aşama

- Doğum ve ölüm oranları yüksek, nüfus artış hızı çok düşüktür.
- Ortalama ömür kısa ve bebek ölüm oranı yüksektir.

2. Aşama

- Doğum oranları yüksektir.
- Ölüm oranları düşmeye başlamıştır.

- Beslenme koşullarındaki iyileşme, sağlık hizmetlerinin gelişmesi ve bebek ölüm oranlarının düşmesi nüfus artış hızının yüksek olmasında etkilidir.

3. Aşama

- Ölüm oranları düşük seviyede iken doğum oranları düşmeye ve nüfus artış hızı yavaşlamaya başlar.

4. Aşama

- Doğum oranlarının hızla azalmasına bağlı olarak nüfus artış hızı çok düşüktür.

5. Aşama

- Doğum oranları tekrar artmaya başlamıştır.
- Yaşlı nüfus oranının fazla olmasına bağlı olarak ölüm oranları biraz daha yüksektir.
- Genç nüfus oranı düşüktür.

! Dikkat

- Günümüzde 1. Aşamada olan ülke yoktur.
- Gelişmekte olan ülkelere 2 veya 3. aşamanın özellikleri görülmektedir.
- Gelişmiş ülkelere 4. ve 5. aşamanın özellikleri görülür.

● Gelişmiş Ülke Özellikleri

Almanya, Fransa, İngiltere, Japonya, ABD gibi ülkeler gelişmiş ülkelerdir.

Gelişmiş ülkelerin özellikleri

- ▶ Ham madde ithal eder.
- ▶ Elektrik tüketimi fazladır.
- ▶ Kâğıt tüketimi fazladır.
- ▶ Demografik yatırım ihtiyacı azdır.
- ▶ İntansif tarım yapılır.
- ▶ Hizmet sektöründe çalışanlar fazladır.
- ▶ Tarım sektöründe çalışan nüfus oranı düşüktür.
- ▶ Gelir dağılımı dengelidir.
- ▶ Kişi başına düşen millî gelir fazladır.
- ▶ Nüfus artış hızı düşüktür.
- ▶ Eğitim hizmetleri gelişmiştir.
- ▶ Sağlık hizmetleri gelişmiştir.
- ▶ Altyapı hizmetleri gelişmiştir.
- ▶ Şehir nüfus oranı yüksektir.
- ▶ Kalifiye eleman fazladır.
- ▶ Göç alır.
- ▶ Nüfusu artırıcı politika izler.
- ▶ Ortanca yaş yüksektir.
- ▶ Doğumlar azdır.
- ▶ Genç nüfus oranı azdır.
- ▶ Yaşlı nüfus oranı yüksektir.
- ▶ Enerji tüketimi fazladır.
- ▶ Nüfusun ikiye katlanması süresi uzundur.
- ▶ Teknoloji kullanımı fazladır.
- ▶ AR-GE yatırımları fazladır.

● Az Gelişmiş Ülke Özellikleri

Somali, Bangladeş, Mali, Nijerya, Afganistan gibi ülkeler az gelişmiş ülkelerdir.

Az gelişmiş ülkelerin özellikleri

- ▶ Ham madde ihraç eder.
- ▶ Elektrik tüketimi azdır.
- ▶ Kâğıt tüketimi azdır.
- ▶ Demografik yatırım ihtiyacı fazladır.
- ▶ Ekstansif tarım yapar.
- ▶ Tarım sektöründe çalışanlar fazladır.
- ▶ Gelir dağılımı dengesizdir.
- ▶ Kişi başına düşen millî gelir azdır.
- ▶ Nüfus artış hızı fazladır.
- ▶ Eğitim hizmetleri yetersizdir.
- ▶ Sağlık hizmetleri yetersizdir.
- ▶ Altyapı hizmetleri gelişmemiştir.
- ▶ Kırsal nüfus oranı yüksektir.
- ▶ Göç verir.
- ▶ Nüfusu azaltıcı politika izler.
- ▶ Doğum oranları yüksektir.
- ▶ Ortanca yaş düşüktür.
- ▶ Genç nüfus oranı yüksektir.
- ▶ Yaşlı nüfus oranı azdır.
- ▶ Sanayi ve hizmet sektöründe çalışan nüfus oranı düşüktür.
- ▶ Enerji tüketimi azdır.
- ▶ Nüfusun ikiye katlanma süresi kısadır.
- ▶ Teknoloji kullanımı azdır.
- ▶ AR-GE yatırımları azdır.